

Yttrande

Datum
2023-05-29

Mottagare
Cloudberry Offshore Wind AB

Kontaktperson SPF
Malin Skog

Yttrande i avgränsningssamråd för vindparken Simpevarp

Swedish Pelagic Federation producentorganisation (SPF) företräder samtliga svenska fiskefartyg över 12 meters längd inom det pelagiska fisket efter bl.a. sill/strömming, skarpsill, tobis och makrill i Atlanten, Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Östersjön samt ett antal fartyg mindre än 12 meter som fiskar kustnära längs Västkusten respektive i Östersjön. Samtliga regionalfartyg i Östersjön är medlemmar hos oss. Våra medlemmar står varje år för ca 90% av den totala fiskade volymen i Sverige. SPF tackar för möjligheten att yttra sig i ärendet.

SPF:s generella hållning

SPF anser att det är viktigt med en långsiktigt hållbar elförsörjning. Dock ställer sig SPF för närvarande negativt till en storskalig utbyggnad av havsbaserad vindkraft, då alltför mycket kunskap fortfarande saknas när det gäller vilken inverkan etablering av vindkraftparker får på den marina miljön, i första hand påverkan på reproduktion och migration för många fiskarter. SPF anser att denna kunskap, baserad på långtidsstudier vid befintliga vindkraftparker, krävs innan ytterligare vindkraft till havs kan övervägas.

I befintliga vindkraftparker är pelagiskt fiske i dagsläget omöjligt eller otillåtet, och SPF bedömer därför i nuläget att samexistens för vårt fiske med vindkraft på samma yta är ytterst tveksamt eller omöjligt. Många vindkraftparker konkurrerar därför med vårt fiske om ytan i havet.

SPF:s farhågor

SPF:s medlemmar uttrycker en stark oro över hur befintliga vindkraftparker kan ha medfört beteendeförändringar hos fisken och påverkat dess reproduktion negativt. Sillpopulationen i västra Östersjön ("Rügensillen") uppvisar sedan ett antal år en historiskt dålig rekrytering och fiskarna sätter detta i samband med vindkraftsetableringar på eller nära tidigare lekplatser bland annat i tysk zon. I södra Östersjön har våra medlemmar över tid som vindkraftparkerna i framförallt tyska vatten blivit allt fler, också noterat att sillens vandringsmönster och beteende har förändrats. På de platser där de tidigare bedrivit sitt fiske finns inte längre någon sill. Den har tagit andra vägar och uppehåller sig på djupare vatten än tidigare och det är svårare för våra fiskare att hitta den när de fiskar.

Vindkraftparker kan medföra bland annat ändrade strömmönster, kroniska lågfrekventa undervattensljud, vibrationer och elektromagnetiska fält runt strömkablar och dessa faktorer kan i sin tur påverka fiskens beteenden och var den väljer att uppehålla sig. Vår huvudsakliga farhåga rör lågfrekventa ljud och vibrationer då både sill/strömming och skarpsill har god hörsel och det finns vissa studier som tyder på att pelagiska arter undviker vindkraftparker. Detta är områden där mycket kunskap ännu saknas och befintlig kunskap är begränsad till ett fåtal fiskarter. SPF ser därför att det är av största vikt att dessa faktorer och hur de kan påverka den marina faunan på alla nivåer såväl lokalt som mer regionalt utreds noggrant i kommande MKB. Det är av yttersta

vikt att ta hänsyn till att varje fiskart har sin unika biologi och sina anpassningar till de lokala förhållandena. En studie på t.ex. torsk eller ål kan inte översättas till att gälla för sill/strömning eller skarpsill. Pelagiska arter påverkas exempelvis sannolikt inte positivt av eventuella reveffekter kring fasta strukturer. SPF anser definitivt inte att syntesrapporten ”Effekter av havsbaserad vindkraft på marint liv”, som författaren av samrådsunderlaget hänvisar till på ett tillfredsställande sätt besvarar dessa frågor. Snarare visar den på hur stora brister det fortsatt finns i det vetenskapliga underlaget.

Fiskets bedrivande och säkerhetszoner

Cloudberry har valt ett område som ligger utanför utpekade riksintresse för yrkesfiske. Pelagiskt fiske bedrivs dock inte enbart inom utpekade riksintresseområden utan är till sin natur dynamiskt och följer fiskens vandringar och ansamlingar som ser olika ut från år till år. Det innebär att våra medlemmars fiske bedrivs både i och utanför riksintresseområdena. Fångsterna av sill/strömning i ett visst område kan variera kraftigt mellan åren, vilket gör att behovet att kunna förflytta det fisket dit fisken ansamlar sig är stort och det kräver stora ytor som är möjliga att fiska på.

Det valda området ligger i ett område där trålning inte är tillåtet och våra medlemmar som fiskar med pelagisk trål bedriver därför inte något fiske direkt i området. Däremot förekommer ett ekonomiskt och regionalt viktigt fiske efter sill/strömning och skarpsill strax öster om det utpekade området.

Generellt kan nämnas att pelagiskt fiske med trål och not är en utrymmeskrävande verksamhet som SPF i nuläget bedömer inte kan samexistera med marina vindkraftverk. Ett trålekipage kan vara över en kilometer långt och väga hundratals ton när trålen är full med fisk. Att väja eller stoppa för ett vindkraftverk t.ex. vid dåligt väder är omöjligt. En vindkraftpark är därför generellt för våra medlemmar att se som ett helt stängt område där fiske över huvud taget inte kan bedrivas av säkerhetsskäl.

Kopplat till detta anser SPF att Cloudberry i sin MKB behöver förtydliga vilka säkerhetszoner som bedöms vara sannolika för fiske med släpredskap *utanför* det planerade vindkraftområdet. Sjösäkerheten är av yttersta vikt, men skulle säkerhetszonerna inkräkta på nuvarande fiskeområden vill vi redan nu protestera mot detta, och hoppas att detta kan undvikas genom annan placering av vindkraftturbiner.

Analys av yrkesfisket i samrådet och kommande MKB

I samrådsunderlaget saknas det helt en analys av yrkesfisket, vilket naturligtvis är en allvarlig brist. Det enda som finns är en karta över fartygstäthet för alla typer av fartyg (fartygstimmar per månad och kvadratkilometer). Denna typ av analys lämpar sig ytterst dåligt för att ge en bild av det fiske som bedrivs i närområdet. I MKB måste fisket noga beskrivas genom VMS- och AIS-data för en väl tilltagen tidsperiod och uppdelat på olika typer av fiske (pelagiskt, demersalt, fiske med passiva redskap). Man måste dock vara medveten om att småskaligt trålfiske inte kommer framgå av varken VMS- eller AIS-data då denna utrustning inte är obligatorisk för de minsta fartygen. Kompletterande data måste alltså användas för att täcka in detta fiske.

Rådande situation för både Östersjötorsken och Rügensillen har föranlett kraftiga begränsningar av fisket Östersjön, vilket gör att de senaste årens fiske varit starkt reducerat och inte är

representativt sett till en längre tidsperiod. Detta gör det extra viktigt att i MKB se till en väl tilltagen tidsperiod som referens för det fiske som bedrivs i området för att få en rättvisande bild av fiskets variationer både vad gäller fiskeregleringar och kvotsituation för olika arter kopplad till beståndens variationer. Referensperioden bör absolut minst vara 10-15 år men helst och rimligen lika lång tid som parken är tänkt att vara i drift, dvs 30-40 år. En analys av fisket måste också delas upp på olika typer av fisken (aktiva respektive passiva redskap, samt pelagiskt respektive demersalt fiske).

SPF anser att det är olämpligt att exploatera fiskens lekområden, då detta riskerar att påverka populationsutvecklingen negativt. I samrådsunderlaget anges att företaget genom litteraturstudier avser ta reda på om det i området förekommer reproduktion av olika fiskarter. SPF anser att detta ska kombineras med undersökningar i fält av området och dess omgivning samt de planerade kabelkorridorerna.

I MKB är det också viktigt med en noggrann beskrivning av bottenförhållanden, liksom förekomst av eventuella syrefattiga områden samt föroreningar i sedimenten. Syrefritt och förorenat sediment kan försämra vattenkvaliteten även i den fria vattenmassan ovanför botten p.g.a. uppblandning av svavelväte etc. från botten till det omkringliggande vattnet vid bottenarbeten. Detta är av yttersta vikt att undvika för att inte försämra livsmiljöerna för fiskarter som uppehåller sig i eller omkring området samt för eventuell fisklek i området. Även kombinationen av grumling med eventuellt syrefritt och förorenat (tungmetaller mm) sediment vid bottenarbeten behöver utredas noga i MKB.

Cloudberry skriver att det kan bli aktuellt att använda ”nature inclusive design”, som bland annat kan innebära att fundamenten utformas så att fåglar kan sitta och vila på dem. Vi vill varna för att detta (enligt rapporter från danska fiskare) i danska vindkraftparker i första hand har inneburit att stora mängder skarv har lockats till parkerna. Skarvarna vilar på fundamenten och jagar mellan dem och har uttraderat eventuella positiva effekter på fiskpopulationerna genom den s.k. reveffekten.

Kumulativa effekter

Cloudberry skriver att kumulativa effekter ska tas upp i MKB; vilket är bra. SPF ser med oro på det stora antalet befintliga och planerade vindkraftetableringar i södra och centrala Östersjön, Skagerrak och Kattegatt och den kumulativa inverkan dessa kan få på miljön och fiskbestånden. SPF kräver att det görs en samlad analys av etablerade och planerade vindkraftparker kumulativa inverkan på ekosystemet samt av framtida möjligheter till fiske i ett större geografiskt område. Det gäller i synnerhet för en ytkrävande verksamhet som är mer eller mindre permanent till sin natur så som en vindkraftpark.

Om ni har några frågor kopplat till vårt samrådsyttrande eller i övrigt om pelagiskt fiske kopplat till ert projekt är ni välkomna att kontakta oss.

Vänliga hälsningar, Malin Skog, SPF PO

Malin.Skog@pelagic.se

Tel: 0731-508 708